

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaia vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 16. septembra 1940

Cena posamezni številki din 1.50

Kie je krivda

Velika podražitev živil, zlasti moke in kruha, je povzročila naravno silno nezadovoljstvo širokih potrošniških množic. Sedaj se je našel majhen ventil za to nezadovoljstvo, in sicer v strogih ukrepih proti onim trgovcem, ki so nakupili prevelike zaloge moke, a kljub svojim velikim zalogam moke niso hoteli prodajati. Značilno je, da se ta ventil s posebno udarnostjo in publiciteto uporablja baš na Hrvaškem. Niti najmanj ne mislimo braniti teh hrčkov iz spekulantskega sveta, vendar pa je treba zavoljo objektivnosti dostaviti, da niso edini krivci sedanjega stanja. To se vidi tudi iz tega, da se kljub zaplembi vseh teh nakupljenih zalog splošno stanje vendarle ni nič boljšalo. S tem pa seveda ne rečemo, da se naj ne bi nadaljevala akcija proti onim, ki neupravičeno zadržujejo blago trgu in potrošnji.

Toda nered na trgu se ni začel šele v zadnjem času, temveč traja že dolgo in enaka akcija ko sedaj je bila upravičena že davno. Niso pa blaga zadrževali le posredniki, temveč tudi proizvajalci in energična ter pravočasna akcija proti njim bi nas najbrže obvarovala pred večino današnjih težav. Toda proti proizvajalcem se nikdar ni nastopilo.

Nasprotno se jim je dala pri cenah absolutna prostost. Za vse je veljala protidraginska uredba, le za agrarne proizvajalce ne, katerim se je za nameček znižala še zemljarina. In tu je izvir vsega zla, ker tu je vzrok, da so cene najvažnejšim živilom neprestano rasle in da je dosegla bela moka 9 din, torej ceno, ki je za široke potrošniške sloje nezmogljiva. Tu je glavni vzrok sedanje krize glede prehrane prebivalstva in če bo ta visoka cena ostala, morajo iti navzgor vse plače in mezde, kar pa mora povzročiti tudi splošen dvig cen. Kriza se bo na ta način še poostрила.

Pravilna prehrana prebivalstva je vprašanje, ki zadeva prav vse. V normalnih časih ne povzroča to vprašanje posebnih težav, temveč pa v tako izrednih časih ko danes. To tudi vidimo iz dosedaj izdanih predpisov, ki so se morali v zadnjem času spremeniti skoraj vsak mesec. To dokazuje, da se od vsega početka vse vprašanje ni pravilno zagrabilo in da oni, ki so se lotili tega dela, niso bili kos svoji nalogi. Logično bi zato bilo, da bi pritegnili k reševanju tega problema vse, ki imajo v svojem poklicu opravka s tem vprašanjem. Na nujnost skupnega reševanja tega vprašanja se je tudi vedno opozarjalo v javnosti, navzlic temu pa do tega sodelovanja ni nikdar prišlo in ga tudi še danes ni. Tudi tu je eden razlogov, da je vprašanje ljudske prehrane stopilo v tako akuten stadij in da se morajo sedaj najemati velikanjska posojila, da se reši vsaj vprašanje nabave potrebnih živil. In to v času, ki ima Prizad monopol nakupa, ko bi moral Prizad že davno to vprašanje rešiti.

Se vedno pa ni rešeno vprašanje razdelitve blaga, ker je jasno, da je sedanja cena živil previsoka. Ljudje ne zaslužijo toliko, da bi mogli plačevati moko po 9 din, mast po 25 din, krompir po 2 din itd. Za pravilno rešitev ljudske aprovizacije je neizogibno, da se sedanje previsoke cene znižajo. Neznosno je, da bi vse prebival-

stvo moralo trpeti pomanjkanje, le agrarni proizvajalci bi smeli imeti neomejeno konjunkturo. Razumemo v polni meri težaven položaj kmetovalca, zlasti onega z malo zemlje, toda tudi ta je bolj potrošnik ko pa producent. Slovenija, a ne samo Slovenija, temveč tudi druge banovine, celo žitrodne, morajo kupovati žito ne le za mestno in industrijsko delavstvo, temveč tudi za kmetško pre-

bivalstvo. Koruza za pasivne krave je šla v Sloveniji na deželo, ne pa v mesta.

Čisto nemogoče je, da bi mogla imeti kakršna koli protidraginska akcija uspeh, če se omejuje le na industrijske izdelke, ne pa tudi na živila, oz. če se izvršuje le proti posrednikom blaga, ne pa tudi proti proizvajalcem. Sedanje stanje to posebno jasno izpričuje. Sedaj so cene moke določene do po-

drobnosti in posredniki ne morejo nič več zaslužiti, kakor jim je dovoljeno. (Zaradi višjih davčnih in drugih dajatev pa bi morali zaslužiti prav za prav več. — Toda to le mimogrede.) Čeprav pa je sedaj zasluček tako v podrobnostih določen, vendar krize ni konec, ker pač ta ne izvira iz posredovalnega posla, temveč iz previsokih cen in ker se v tem oziru nič ne ukrene. Tu je glavna krivda!

čujejo železnica in zasebna podjetja, prevelika dispariteta. Za povečanje proizvodnje pa so potrebne tudi nove investicije, ki jih sedanje cene onemogočajo. Glede oskrbe sezone industrije bi se moralo vprašanje rešiti tako, kakor se je to rešilo pri kovinski industriji, ko rudniki oskrbujejo industrijo s premogom brez ozira na prejšnja naročila.

Dr. Popović je poudaril, da je pomanjkanje premoga in da ga posebno občuti sezonska industrija. Njegovemu mnenju se je pridružil dr. Stanko Simić, ki je naglasil, da so sladkorne tovarne, ki potrebujejo 3400 vagonov premoga, imajo ga pa samo 1800.

Predsednik gen. dir. drž. železnice inž. Srečković je izjavil, da izvirajo težkoče zaradi oskrbe podjetij s premogom še iz lanskega leta. Železnice so lani izrpile svoje zaloge ter razpolagajo danes samo z enomesečno zalogo. Potrošnja železnice se je povečala v prvih letošnjih mesecih za 280 tisoč ton.

Zastopnik novosadske Električne družbe je predlagal, da se poveča uvoz premoga. Dobil je pojasnilo, da je to popolnoma nemogoče. Zastopniki proizvajalcev pa so naglasili, da povečanju uvoza niti najmanj ne ugovarjajo.

Vso debato je nato reasimiral predsednik dr. Mišić in naglasil, da je premogovna industrija dejansko dosti storila, da se proizvodnja poveča. Proizvodnja se je povečala za 1 milijon ton, potrošnja pa samo za 800.000 ton. Težkoče izvirajo torej predvsem iz neracionalne razdelitve. Tu bi bilo treba napraviti red in ustanoviti nekako prodajno centralo za premog.

Po debati, ki se je o tem predlogu razvila, je bilo sklenjeno, da se ustanovi iz zastopnikov proizvajalcev in potrošnikov posvetovalni odbor pri komisariatu za rude in kovine, ki naj skrbi za pravilno razdelitev. Sezonski industriji in elektrarnam pa naj se dobavi premog takoj brez ozira na vsa druga naročila.

Naša delegacija za nabavo tekstilnih surovin odpotovala v Moskvo

V petek je odpotovala naša delegacija za nabavo tekstilnih surovin v Sovjetski Rusiji v Moskvo. Delegacijo tvorijo: Franjo Sire, industrialec iz Kranja, Rudolf Kratochvil in Milija Pavlović. Delegacija je odpotovala v Sofijo, odkoder bo z letalom nadaljevala pot v Moskvo. Delegacija se ne bo pogajala samo za nabavo sovjetskega bombaža, temveč bo za časa svojega bivanja v Rusiji pokrenila tudi druga važna gospodarska vprašanja.

Zvišana cena za češplje pri izvozu v Nemčijo

Prizad obvešča svoje interese, da je doseženo zvišanje cene za sveže češplje, ki se izvažajo v Nemčijo od 13. septembra dalje na 23 RM za 100 kg bruto za neto v predpisani ambalaži, franko nemško-jugoslovanska meja. Če se pošljejo češplje franko nemško-madžarska meja, se cena zviša še za 1.50 RM. Vsi ostali predpisi in pogoji ostanejo neizpremenjeni.

Kakšna bo nova uredba o zunanji trgovini

Brez uvoznih in izvoznih ne bo mogoča trgovina s tujino

Po beograjskih informacijah je besedilo nove uredbe o zunanji trgovini že definitivno določeno ter bo v kratkem uredba objavljena.

Glavna značilnost nove uredbe bo, da se bo z njo vsa zunanja trgovinska politika osredotočila v eni roki, to je v trgovinskem ministristvu oziroma Direkciji za zunanjo trgovino ter od nje pooblaščenih organih. Kateri so ti organi, uredba ne določa, misli pa se najbrže na urad za zunanjo trgovino banovine Hrvatske ter na podobne samoupravne ustanove, ki bi se pri nadaljnji decentralizaciji ustanovile. Vsi ti organi pa bodo samo tehnični pomagači Direkcije za zunanjo trgovino, ki bo vodila vso našo zunanjo trgovino. Uvoz in izvoz bo nadzirala direkcija z uvoznimi in izvoznimi potrdili, brez katerih ne bo mogoč noben promet s tujino. Uredba daje v tem oziru široka pooblastila trgovinskemu ministristvu, ki bo tudi edino kompetentno za kontrolo izvoza in uvoza. Za katere predmete se uvede kontrola odloči trgovinski minister na predlog sveta za zunanjo trgovino. Minister tudi predpisuje pogoje za izdajanje izvoznih ali uvoznih potrdil za predmete, ki so pod kontrolo. Vsi ti odloki postanejo obvezni po njih objavi v »Službenih novinah«. Potrdila se bodo izdajala v okviru načrta, ki je predpisan z uredbo o Direkciji za zunanjo trgovino ter v mejah razpoložljivih sredstev, ki se bodo določila v sporazumu z Narodno banko.

Najvažnejša novost uredbe je predpis o združevanju uvoznikov in izvoznikov ter o ustanavljanju prodajnih in nakupnih poslovnih zajednic. Združenja uvoznikov oz. izvoznikov, interesno medsebojno zvezanih s prodajami ali nakupi, se ustanavljajo z odlokom trgovinskega ministra. Te odloke izdaja trgovinski minister po zaslišanju sveta za zunanjo trgovino. Te zajednice bodo v sestavi obstoječih prisilnih gospodarskih organizacij ali onih, ki se bodo šele ustanovile bodisi za vso državo ali samo za banovino Hrvatsko. Pokrajinske zajednice bodo nato ustanovile svojo državno centralno organizacijo. Naloga teh zajednic je, da pri Direkciji za zunanjo trgovino predstavljajo svoje člane, zastopajo njih interese, predlagajo razdelitev kontingentov in da po potrebi ustanavljajo poslovne centralne sindikalnega tipa za skupno prodajo oziroma nakup blaga. Podrobnejša določila o organizaciji, pravicah in dolžnostih poslovnih zajednic bo predpisal minister za

trgovino in industrijo v sporazumu z banom Hrvatske.

Važna je tudi določba nove uredbe, da ima Direkcija po sklepu sveta za zunanjo trgovino pravico, da veže izdajo uvoznega ali izvoznega potrdila na pogoj, da bo nabavljal ali izvažal uvoznik ali izvoznik blago določene kakovosti in po določenih ceni ali da bo oddal določen odstotek blaga državnim in banovinskim ustanovam.

Direkcija bo tudi organizirala statistično in gospodarsko službo. Zato daje uredba direkciji pravico, da pod grožnjo sankcij (odklonitev izdaje uvoznih ali izvoznih potrdil) zahteva od uvoznika in izvoznika podatke o zalogah doličnega blaga, o cenah, po katerih

je bilo blago kupljeno oziroma prodano itd.

Izvajala se bo tudi neka selekcija firm, ki se bodo bavile s prometom predmetov, ki so pod kontrolo. Direkcija bo pooblaščenca, da neke firme izloči od izvoznega ali uvoznega posla. Vendar pa še niso znana podrobnejša določila o tem.

V prvi vrsti se bodo ustanovile poslovne zajednice uvoznikov ali izvoznikov onih predmetov, ki imajo poseben pomen za občne interese, nadaljnje zajednice pa se bodo ustanovljale po potrebi.

Nova uredba bo torej globoko posegla v našo zunanjo trgovino in bojimo se, da ne bo imela le dobrih posledic.

Konferenca o preskrbi industrije s premogom

Proizvodnja premoga je zadostna, slaba pa je razdelitev premoga

V petek je bila v Beogradu konferenca zaradi pravilne oskrbe industrije s premogom. Konferenco je otvoril načelnik trg. ministristva dr. Mišić, ki je naglasil potrebo, da se reši vprašanje oskrbe industrije s premogom. Po njegovem mnenju je prišlo do pomanjkanja premoga zaradi pomanjkanja drv, špekulacije s premogom, povečanja izvoza ter istočasnega zmanjšanja uvoza ter večje potrošnje železnice in industrije. S tem je tudi povedano, kako je treba rešiti vse vprašanje.

V podobnem smislu je govoril tudi tajnik industrijske zbornice v Beogradu dr. Popović, ki je naglasil, da je v posebno težavnem položaju sezonska industrija, ki mora opraviti svoj posel v primeroma kratkem času. Po njegovem mnenju je proizvodnja nezadostna tudi zato, ker niso povsod urejene delavske mezde in prihajajo delavci zelo neredno na delo.

Načelnik rudarsko-gozdarskega ministristva inž. Veljković je omenil, da se je v 1. polletju 1940. povečala proizvodnja premoga za 647.000 ton, uvoz pa za 24.000 ton. Treba ugotoviti, kje so zaloge premoga in dobavljati premog le industrijam, ki so brez zaloga.

V imenu Trboveljske premogokopne družbe je nato govoril dr. Vrhunec. L. 1939. je znašala naša proizvodnja premoga 6.050.000 ton, uvoz premoga je znašal 400.000 ton, izvoz pa 80.000 ton. V prvih sedmih mesecih 1940. pa se je proizvodnja premoga povečala za 800

tisoč ton, uvoz pa je znašal v tem času 413.000 ton. Tako proizvodnja ko uvoz sta se torej povečala. Izvoz pa se je zvišal na 200.000 ton. Za potrošnjo v državi je torej letos ostalo 7.250.000 ton, dočim je bilo lani na razpolago samo 6.350.000 ton. Očitki premogovni industriji, da je premalo storila za povečanje proizvodnje, so zato neutemeljeni. Samo TPD je povečala svojo proizvodnjo za 400.000 ton ali za 25 %. Kar se tiče pomanjkanja premoga, po mnenju dr. Vrhunca tega pomanjkanja ni, pač pa je strah pred pomanjkanjem. Sicer pa se vsako jesen povpraševanje poveča, vsako leto pa je težava zaradi pomanjkanja vagonov. Tako je dobila TPD večeraj namesto 200 samo 14 vagonov. Povpraševanje po premogu je silno naraslo zaradi večje potrošnje železnice, industrij in zasebnikov. Predvsem je treba rešiti vprašanje oskrbe s premogom železnice, nato industrije in nato zasebnikov. Ustanoviti bi se moral poseben odbor, v katerem bi bili zastopniki proizvajalcev in potrošnikov.

Predsednik Združenja rudnikov in topilnic Minh je naglasil, da se je potrošnja preveč povečala in da bi se zato morala najprej rešiti nekatera vprašanja, da bi se mogla v isti meri povečati tudi proizvodnja. Ker delavci ne prihajajo redno na delo, je normalno poslovanje nemogoče (to seveda za rudnike v Sloveniji ne velja). Treba je tudi rešiti vprašanje cen, ker je sedaj med cenami, ki jih pla-

Ga. Marija Kavčič, roj. Rosmann

V Ljubljani je umrla v visoki starosti 80 let gospa Marija Kavčič roj. Rosmann. Pokojnica je bila rojena v Novem mestu kot hči znanega gostilničarja ob nekdanjih mestnih vratih. Pokojnica je v svoji mladosti slovala kot lepota, ker jo je zato omenil v svojih spisih tudi Janez Trdina. Brat pokojnice je znani novomeški rodoljub in tudi dolgo vrsto let novomeški župan Karol Rosmann. Blagopokojnica je bila silno dobra in plemenita gospa, ki se je čisto posvetila svoji rodbini. Enega sina je izgubila v svetovni vojni, zato pa se je tem bolj oklenila svojega drugega sina, našega zaslužnega trgovskega voditelja, gosp. Josipa J. Kavčiča. Plemeniti gospe bodi ohranjen svetel spomin!

Tovarišu Kavčiču pa bodi izrečeno naše najiskrenejše sožalje!

Konferenca na banski upravi v Ljubljani

Uradno se objavlja:

V soboto 14. t. m. ob 15.30 je prišel v prostore kabineta bana v Ljubljani predsednik vlade Dragiša Cvetković. Poleg bana dr. Marka Natlačenca so predsednika pričakovali in pozdravili minister dr. Miha Krek, senatorja dr. Franc Kulovec in Alojzij Mihelčič, pomočnik bana dr. Stanko Majcen in predsednik banovinske hranilnice Ivan Avsenek.

Takoj po prihodu predsednika vlade se je začela dveurna konferenca in posvetovanje o vseh težkih aktualnih gospodarskih in socialnih vprašanjih, posebno o prehrani prebivalstva Slovenije in o odredbah, ki so mogoče in potrebne, da se zaustavi dviganje cen.

Glede prehrane je konferenca soglasno ugotovila, da so odredbe, ki so izdane doslej, dale relativno dobre rezultate in da so za bodoče mesece zagotovljene primerne potrebne količine hrane.

V borbi proti neupravičenemu dviganju cen in nakopičevanju živil za špekulacijo bodo oblasti napravile najenergičnejše odredbe na osnovi navodil, ki jih je dal predsednik vlade. Oblast bo z vsemi sredstvi preprečila, da bi veliki kapital kakor koli sedanje težke razmere izrabljali v sebične namene na škodo širokih plasti naroda.

Indeks cen

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indekse cen na debelo za mesec avgust:

	avg. 1940	julij 1940	avg. 1939
rastlinski proizvodi	163,6	128,7	75,7
živalski proizvodi	93,1	87,4	68,0
mineralni proizvodi	125,3	120,3	93,9
industrijski proizvodi	114,8	106,1	78,3
splošni indeks	121,2	108,3	76,8
izvojni predmeti	120,6	105,7	73,3
uvozni predmeti	119,6	112,9	77,1

Indeks rastlinskih proizvodov se je torej povečal v enem letu za 116,2%, živalskih za 36,9%, mineralnih za 33,4%, industrijskih za 46,6%, splošni za 58,2, izvoznih za 64,5%, uvoznih pa za 55,1%. Iz teh števil se jasno vidi, da je vse zlo v pretiranih cenah rastlinskih proizvodov, ki so se več kot dvakrat bolj dvignile kot cene industrijskih izdelkov, čeprav je morala industrija prenesti silno podražitev uvoznih surovin.

Klirinške marke po akreditivih

Devizna direkcija Narodne banke je sklenila, da se morajo prodati klirinške marke, ki se dobe na podlagi otvorenih akreditivov v istem času ko klirinški čeki v nemških markah, t. j. v 15 dneh.

Italijansko mnenje o novi gospodarski ureditvi

Osnova novega reda: Berlin in Rim

»Relazioni internazionali«, ki so zelo blizu italijanskemu zunanjemu ministrstvu so objavile te dni članek o novi gospodarski ureditvi Evrope. V 12. točkah izjava člankar:

1. Za Evropo se začneja nov gospodarski red, ki bo slonel na dveh konstelacijah, zvezanih po skupnem političnem in moralnem naziranju. Ena ima svoj sedež v Berlinu, druga pa v Rimu.

2. Kot plod zmage osnih velesil bo novi gospodarski red v blagor za ves v večji solidarnosti povezani kontinent, pa tudi za dežele drugih kontinentov.

3. Ne samo vojaška zmaga obeh osnih velesil legitimira Italijo in Nemčijo kot izvršiteljici te zgodovinske naloge, temveč tudi po dveh revolucijah utrjene socialne vrednote ter rezultati, doseženi od obeh držav na gospodarskem polju. Ti važni činitelji spremljajo ekspanzivno silo obeh mladih in močnih narodov ter opravičujejo nastanek širokih življenjskih prostorov okoli obeh metropol.

4. Narodnostno načelo, uporabljeno tudi za najmanjše skupine, kakor se je to zgodilo v versajski pogodbi, se je izkazalo kot silno nasprotno z drugimi, za življenjsko sposobnost moderne države neobhodno potrebnimi načeli.

5. Formalna suvereniteta je sicer zadovoljila lahko razumljivo stremenje teh skupin, toda za nove in tudi za nekatere že prej obstoječe narode je bilo to dejansko anahronizem, ker je iz tega nastala na premnoge, življenjsko nesposobne in sovražne si enote razcepljena Evropa, enote, ki so politično bile dejansko vazali nadvladajočih velesil Francije in Vel. Britanije in ki so morale vojaško delati z njih delovno sposobnostjo nikakor ne skladne napore z ozirom na zahteve moderne vojne, ne da bi pri tem mogle doseči zadostne uspehe. Če se gleda z gospodarskega stališča, niso te male skupine poznale blagostanja in varnosti in je tudi niso mogle imeti, ker je na tako ozkih trgih čisto nemogoče, da bi se organizirale na podlagi množestvene proizvodnje po merilu modernega produktivnega gospodarstva horizontalno in vertikalno izpopolnjevanju industrijskih kompleksov, zlasti še, ker so bile njih zunanjetrgovinske možnosti tako neznatne.

6. Ustvaritev razširjenih gospodarskih cen, zvezanih z nastankom novih političnih grupacij, more gospodarstvom sodelujočih dežel dati več zraka, posameznemu človeku pa večje polje udeleževanja.

7. Na razširjeno ozemlje raztegnjena politična sila, socialni nauki in gospodarske izkušnje osnih sil bodo nudile vsem v to ozemlje vključenim narodom s koncem vojne evropskih velesil tudi politični mir, socialni mir in socialni red, večje blagostanje za množice, čim večjo možnost zaposlitve ter bolj načrtno organizacijo in razdelitev proizvodnje ko tudi boljši razvoj medkontinentalnih transportnih in prometnih možnosti.

8. Namen nove organizacije bo doseči ono stopnjo samopreskrbe evropskega kontinenta, ki ga bo obvarovala pred zunanjimi nevarnostmi. Blokada v l. 1940., ki se praktično razteza čez vso Evropo, je ustvarila pojem evropske samopreskrbe, kakor so sankcije leta 1936. ta pojem uresničile v Italiji. (Misli se na ono stopnjo samopreskrbe, ki jo morajo zahtevati vojaški, demografski in valutni razlogi, ne pa vsaka potrošnja v normalnih letih, ker je treba omogočiti čim bolj veliko blagovno izmenjavo z drugimi državami.)

9. Kmetijska proizvodnja dolo-

čenih evropskih dežel se bo po italijanskem vzoru dvignila, rudarstvo pa bo oživljeno. Skoraj povsod se bodo razvijale elementarne industrije, v agrarnih deželah industrije, ki so v zvezi s kmetijsko proizvodnjo, v drugih deželah pa industrije, ki so v teh deželah posebno primerne. Gojila se bo živahna zamenjava blaga med evropskimi deželami. Med temi imajo one, ki so v razvoju večjo potrebo, da vidijo uspeh svojega dela zagotovljen in da morejo svoje proizvode prodati kakor pa — po anglosaškem in francoskem sistemu — dobivati denarna posojila za nakup blaga ter na ta način ustvarjati denar posojajočim državam prilike za delo.

10. Iz vsega te ga ne bo, vsaj ne takoj, nastala samo ena evropsko gospodarska enota; prevelika bi bila premaknitev interesov in pretežaven bi bil problem prilagoditve tako mnogih gospodarstev na ta novi položaj. Pač pa se začneja že sedaj opazovati dve grupaciji z Rimom in Berlinom na čelu. Grupaciji, ki sta med seboj zelo na daleč povezani v vodstvu gospodarskega sodelovanja evropskega kontinenta ter odnošajih do tretjih.

Nemčija ima tako agrarno ko tudi industrijsko visok potencial ter razpolaga po priključitvi novega življenjskega prostora z bogatimi zalogi živil, premoga, železa in drugih kovin, lesa in drugih važnih proizvodov. Nabavne možnosti zemeljskega olja v Romuniji more sedaj s sintetičnim bencinom dopolniti in njeni velikanski industriji bodo priključena nova, važna pomožna sredstva. Nemčija vidi, da so bili njeni napori in njene žrtve kronane z uspehom ter more z vsem upanjem gledati v bodočnost.

11. Italija je v industrijskem razvoju mlajša in njen novi gospodarski prostor ji ne bo dal prednosti nekaterih važnih proizvodov kakor na primer premoga. Vsekakor pa se bo njena gospodarska neodvisnost zelo zboljšala. Poleg tega pa dokazujejo pod vplivom fašizma doseženi uspehi v kmetijstvu in industriji njene velike sposobnosti, hkrati pa tudi, da je dostojna sprejeti odgovornost nasproti deželam, ki sodelujejo v njeni politično-gospodarski konstelaciji.

Razen v trgovinski mornarici, kjer so Italijani že dokazali svojo nadarjenost kot ladjedelci in mornarji in kateri bo novi red dal

veliko večji razmah, se morejo Italijani zlasti udeleževati na splošnem polju manufakturnega dela. To rezultira iz italijanskega prirastka prebivalstva, iz nujnosti njene vojaške obrambe in še bolj iz njene pozicije kot velesile vodilne skupine. Bistvena naloga Italije je nadalje, da dvigne življenjsko raven razsežnih pokrajin svoje države. Niti Nemčija niti Francija in Velika Britanija ne poznajo tako velikih gospodarskih razlik med posameznimi pokrajinami, kakršna je med gorjo in južno Italijo. Že začetni industrijski razvoj bo omogočil tudi dvig življenjskega standarda južnega prebivalstva. Ta razvoj se ne bo razvijal neurejeno, temveč po načrtu, po zahtevah kakovosti in količin novih potreb, ki bodo nastale iz dviga kupne moči delavskih množic v krajih, kjer se bo industrializacija razvila in iz možnosti izvoza. V celoti bo morala Italija stremeti k oni različenosti in popolnosti svoje proizvodnje, ki je za njeno misijo potrebna.

Pri tem razvoju bo seveda lahko delati v popolnem skladu z Nemčijo, ki daje vsemu svetu vzor svoje čudovite tehnike in industrijske organizacije in kateri dajejo nova ureditev Evrope in Afrike in novi odnošaji evropskega kontinenta z drugimi kontinenti neizmerne možnosti udeleževanja in razvoja. Od »organizacije miru«, ki bo posledica nemško-italijanskega sodelovanja, bodo imeli vsi narodi Evrope velike in trajne prednosti in stari kontinent bo uveljavil nove dokaze svoje življenjske sposobnosti.

12. V vsem tem načrtu, ki bo v bližnji bodočnosti dozorel, je razvidno, da se mora od Mussolinija hotena avtarkija s skrajno odločnostjo nadaljevati, ker ni samo ena glavnih gospodarskih opor fašistične Italije, temveč tudi oporišče za politični in moralni red, ki naj ustvari socialno pravičnost, ki je fundament fašističnega režima. Bolj intenziven industrijski razvoj in razširjenje blagovne zamenjave sta z avtarkijo v novem evropskem gospodarskem redu popolnoma združljiva. Več ko 60 let je bila Italija izrazito agrarna dežela ter bo na vse zadnje tudi ostala. Sedaj pa je postala tudi dežela, ki je v polnem razvoju, da postane tudi industrijska dežela. Ta razvoj ima svojo polno upravičenost tako v notranjih potrebah Italije ko tudi v njenih iz zmag izvirajočih nalogah.

Politične vesti

Bolgarske civilne oblasti so prevzele upravo v Južni Dobrudži.

Totalitarni režim je uveden v Romuniji. Gen. Antonescu je sklenil sporazum z Zeleznico gardo ter sestavljal v dogovoru z njo novo vlado, v kateri je podpredsednik vlade voditelj Zelezne garde Horia Sima, v vladi pa še šest članov Zelezne garde.

Turški parlament je odgojen do 1. oktobra. Pred svojo odgoditvijo je sprejel še zakonski načrt, s katerim se pooblašča vlada, da more vpoklicati nove letnike v vojaško službo.

Komisariat za zunanje zadeve je izročil romunskemu poslaniku v Moskvi novo protestno noto zaradi incidentov, ki so bili pred dnevi na romunsko-sovjetski meji. Pri tej priliki je pomočnik zunanjega komisarja Dekanov opozoril poslanika Gafenca, da romunska vlada še ni odgovorila na sovjetsko protestno noto z dne 29. avgusta.

Zunanji komisar Molotov je izročil nemškemu veleposlaniku v Schullenburgu naslednjo noto: »Sovjetska vlada je zvedela po nemškem radiu in tisku, da je bila na Dunaju mednarodna podonav-

ska konferenca z nalogo, da uvede novi statut na Donavi. Ker Sovjetska Rusija meji na Donavo, je sovjetska vlada zelo zainteresirana na tem, da izve, kaj se na Donavi dogaja ter želi zato sodelovati pri pogodbah, ki se tičejo Donave, ker ne more ostati Sovjetska Rusija indiferentna proti eventualnim izpremembam.« Nemški veleposlanik je odgovoril, da bo o tem poročal svoji vladi.

Po poročilu iz Berlina je uradni tolmač nemške vlade izjavil na vprašanje novinarjev, kaj pravi glede sovjetske note zaradi podobne navske komisije, da ima Rusija na Donavi svoje interese, zlasti po njenem prihodu na izliv Donave. Vsa vprašanja pa, ki bi v zvezi s tem nastala, se bodo med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo sporazumno uredila in se naj tuji svet za to ne skrbi.

Nemška in italijanska vlada sta zahtevali od vlade v Vichyju, da demobilizira francoske čete v Afriki. Zahteva se utemeljuje s tem, da je v severni Afriki 200.000 francoskih vojakov, ki bi se mogli opredeliti za generala De Gaullea in bi bila s tem zapadna meja italijanske Libije ogrožena. Vlada v Vichyju je baje to zahtevo odklonila. Ameriški listi poročajo, da bo sedaj morala Petainova vlada odstopiti in da ni izključeno, da bodo Nemci zasedli vso Francijo.

»Popolo d'Italia« je objavil pod naslovom »Brez usmiljenja« članek, v katerem pravi, da ni nobene razmerja med angleškimi nočnimi provokantnimi napadi na nemška mesta ter nemškimi napadi na London. Anglija je sama hotela vojno in tudi v takšni obliki, v kakršni jo sedaj izkuša. Čisto nepotrebno je, da bi premočno nemško letalstvo imelo kakšno usmiljenje z Anglijo in Londonom.

Anglija more izbirati le med kapitulacijo ali popolnim uničenjem, so izjavljali v soboto v Berlinu odločujoči krogi ameriškim novinarjem. London pa si more izbrati, če ga naj doseže usoda Varšave ali Pariza, ker bo nemško letalstvo neusmiljeno nadaljevalo svoje napade, če bi se Anglija odločila za nadaljevanje vojne.

Angleški finančni minister Wood je apeliral na prebivalstvo, da posodi še več denarja državi, ker bi sicer mogla nastopiti inflacija. Za začetek bi bila sicer inflacija ugodna, kasneje pa bolj občutna, ko bi se morali plačati odloženi računi. Anglija potrebuje mnogo denarja in mora zato vsak Anglež omejiti svoje izdatke. Smo šele v začetku borbe, je nadaljeval minister. Moramo se je položaj že obrnil nam v dobro, toda potrebno bo še mnogo pretrpeti in žrtvovati, preden bo dosežena zmaga.

Italijanske čete so prodrle na egiptska tla, na ozemlje brez gospodarja. To je ozemlje južno od razrušenega mesta Solluma in Muštale. Angleško poročilo pravi, da imajo angleške motorizirane enote položaj trdno v svojih rokah.

Nemški letalski napadi so zahtevali po angleškem uradnem poročilu do srede zvečer 1120 smrtnih žrtev; 4660 ljudi pa je bilo ranjenih.

Angleško informacijsko ministrstvo odločno demantira vest nekih radijskih družb, čes da nameravajo kraljevska rodbina in vsi diplomati zapustiti London. Vest je popolnoma neresnična.

Angleška letala so zadnje noči posebno bombardirala vojaške objekte, železniška križišča, skladišča in ladje ob vsej severni obali Francije, Belgije, Nizozemske in Nemčije.

Nemško vojno poročilo pravi, da že tretjo noč ni bilo angleških bombnikov nad Berlin, ker so jih zadržali nemški topovi in nemška letala. Berlin je mogel mirno spati.

Angleži poročajo, da se je zaporni ogenj protiletalskih topov dobro obnesel in da so bili zato tudi nemški bombni napadi v zadnjih nočeh manjši.

Prvič so nemški bombniki vrgli v petek bombe na Ulster (v severni Irski). Škoda pa je bila majhna in ni bil nihče ubit.

Ob egiptski meji je zbranih 250 tisoč italijanskih vojakov. Po nekih vesteh se je italijanska ofenziva proti Egiptu že pričela.

Angleška vlada je poslala sovjetski vladi nove predloge glede ureditve spornih vprašanj, ki so nastala po priključitvi baltičnih držav Sovjetski Rusiji. Gre za odškodnino za angleške investicije ter za baltične ladje, ki bi se jih sedaj med vojno posluževala Anglija. Seveda pa bi morala Anglija tudi priznati priključitev baltičnih držav k Rusiji.

Litvinov pride zopet na površje, kakor poroča agencija »United Press«. To bi pomenilo preorientacijo sovjetske zunanje politike. Vest ameriške agencije je zato treba sprejeti z vso previdnostjo.

Nemški vpad v Anglijo bi se moral začeti danes, kakor je poročal angleški radio na podlagi vesti nemških listov. Govori pa se tudi, da bo glavna ofenzivna akcija osnih velesil v Sredozemskem morju.

Španski notranji minister Sunner je prišel v Berlin ter bo ostal v Nemčiji 10 dni. Prišel je v Nemčijo na povabilo nemške vlade.

Nizozemska kraljica je poklonila britanski vojski 40 lovskih in 18 bombnih letal, ki so bila kupljena iz zasebnih zbirk, ki je bila zbrana v Nizozemski Indiji.

Pri poskusnem glasovanju revije »Fortune Magazine« o izidu predsedniških volitev je bilo oddanih za Roosevelta 53,2%, za Willkija pa 36,6% glasov.

Ameriški senat je odobril s 47 proti 25, reprezentančna zbornica pa z 232 proti 124 glasovom zakon o uvedbi splošne vojaške dolžnosti. Zakon mora samo še podpisati Roosevelt in zakon stopi v veljavo. 16 milijonov državljanov Zdržave jih držav se mora potem vpisati v vojaške sezname. Po odobritvi tega zakona je predsednik Roosevelt predlagal kongresu odobritev dodatnih kreditov za vojsko v višini 1733 milijonov dolarjev.

Japonska zahteva, da se razdeli franc. Indokina v tri dele: v Tonkin pod nadzorstvom japonskih vojnih oblasti, v Anam, ki naj bi bila vazalna država in v francoski Sajgon. Japonska pa bi poleg tega dobila v Indokini še mnoga oporišča.

Denarstvo

Rok za prijavo izseljenskih vlog velja le do konca 1940

Drž. poverjeništvu za izplačilo izseljenskih vlog pri Poštni hranilnici, ki odloča o izplačevanju teh vlog na podlagi uredbe o izplačevanju izseljenskih vlog pri denarnih zavodih v Jugoslaviji, ki so prišli v konkurz v l. 1925. do 1931., je izdalo že več odlokov. Po teh odlokih je bilo izplačanih izseljenec-vlagateljem skupno 5 milijonov 115.529 din vlog, in sicer vlagateljem-izseljencem v Hrv. seljačko zadružno banko v Zagrebu 2.058.422, v Beograjsko ujediničeno banko 1.623.180, v Prvo ličko hranilnico v Gospiću 680.873 din, v Banko in hranilnico za Primorje na Sušaku 381.289, v Banko Vojvodine v Novem Sadu 276.811, Srbsko hranilnico v Srb. Moravicah 58.266 in vlagateljem-izseljencem v Srbsko prometno banko v Sarajevu 36.688 din.

Izseljenci se opozarjajo, da je zadnji rok za prijavo vlog do 31. decembra 1940.

K temu bi pripomnili. Iz navedenih števil se vidi, da ni dobil noben slovenski izseljenec nazaj denarja, ki ga je vložil v medtem propadle slovenske denarne zavode. Mi smo že ob izdaji uredbe opozorili na slovenske izseljence, ki so izgubili denar v Peskovi hranilnici. A naše opozorilo je bilo zaman. Vedno znamo mnogo govoriti o naših izseljencih, ne pa tudi kaj za nje storiti!

Končno pa bi si dovolili vprašati: Ali se je to opozorilo objavilo tudi v slovenskih ameriških listih?

Tečaji nazadovali

Čvrsta tendenca na beograjski borzi, ki je trajala že nekaj tednov, je pretekli teden nehala. Že na drugem sestanku je nastala stagnacija, nato pa je zaradi slabega povpraševanja ter nekoliko močnejše ponudbe prišlo do popuščanja tečajev. Končna slika gibanja tečajev je bila naslednja:

2,5% vojna škoda	448'—	441'—
7% investicijsko	100'—	99'—
4% agrarne	53'50	53'—
6% begluške	77'50	77'—
6% dalmatinske	71'—	70'—
6% gozdne	71'—	70'—
7% Blair	95'—	95'—
8% Blair	100'50	100'50

Prof. Friderik Degen:

150 letnica smrti Adama Smitha

Minilo je sto petdeset let od smrti znamenitega gospodarskega pisatelja Adama Smitha, ki je bil prvi narodnogospodarski filozof in utemeljitelj znanstvene nacionalne ekonomije. Bil je prvi, ki je znanstveno razmotril gospodarska vprašanja in postavil številna gospodarska načela, po katerih naj bi se doseglo v gospodarskem življenju primerno in pravilno ravnanje.

Baš danes živimo v dobi, ko se toliko piše in govori o slabem gospodarskem stanju, o gospodarski krizi in o gospodarskih reformah. Bodisi da krene gospodarski razvoj na levo, srednjo ali desno pot, bo moralo slej ko prej priti do temeljitih gospodarskih izprememb v gospodarskem redu. Nova gospodarska osnova bo potem morda obveljala za stoletja.

Ko se bližamo gospodarskim reformam, je umestno, da se seznanimo z zgodovino gospodarske vede, oziroma da spoznamo razvoj gospodarstva v preteklosti. Posebno je primerno, da se seznanimo z življenjem in delovanjem Adama Smitha, ki je prvi postavil važna gospodarska načela. Ta načela imajo trajno važ-

7% Seligman 102'— 103'—
7% stabilizacijsko 96'— 95'—
Promet je bil slab, vendar pa za 690.000 din večji ko prejšnji teden.

*
Podpisana je bila po vesteh iz Beograda uredba o spremembi za-

kona o Narodni banki. Z novo uredbo bo vpliv finančnega ministra povečan. Baje bo z novo uredbo zagotovljen tudi gospodarskim krogom enak delež pri podeljevanju kreditov.

Narodna banka je uredila vprašanje pošiljanja denarja našim državljanom v Franciji. Onim, ki so

v zasedenem ozemlju, se bo pošiljal denar preko Berlina, drugim pa preko Vichya.

Francoska narodna banka je dala vladi v Vichyju 50 milijard frankov kredita za vzdrževanje nemške vojske v Franciji. V ta namen je treba 20 milijonov frankov na dan.

Seja Zveze industriicev

V petek 13. septembra je bila plenarna seja uprave Zveze industriicev za dravsko banovino. Sejo je vodil predsednik

g. Avgust Praprotnik,

ki se je v svojih uvodnih besedah dotaknil glavnih problemov, ki zadevajo našo industrijo v današnjih časih. Predvsem je omenil vprašanje zadostne preskrbe industrije s surovinami, od česar je odvisna zaposlitev delavstva. Pri današnjih izrednih razmerah, ko je na eni strani trda za surovine, in ko moramo na drugi strani paziti, da čim ugodneje plasiramo svoje izvozno blago, je prav posebno važno, da pravilno funkcionirajo ona uradna mesta, katerim je poverjeno vodstvo zunanje trgovinske politike. Priznati se mora, da sedanje izredne razmere zahtevajo tudi prilagoditev naše zunanje trgovinske službe in vsega našega trgovinskega poslovanja z inozemstvom tem novim razmeram. Zato ne bi bilo umestno, da bi gospodarske reforme, ki se nam napovedujejo, kratkoma odklanjali. Na drugi strani se pa moramo zavedati, da gre tu za zelo težavna vprašanja, ki se ne morejo rešiti brez dejanskega sodelovanja gospodarskih strokovnjakov.

Nadalje je omenil predsednik tudi socialne reforme, s katerimi naj se doseže zboljšanje gnotnega položaja delavstva. Industrija našega območja je vedno kazala široko razumevanje za upravičene težnje delavstva ter je po veliki večini brez posredovalne oblasti prilagodila delavske zasluge novim razmeram. Vendar pa se tudi ne sme prezreti, da stalno zviševanje delavskih mezd povzroča naraščanje cen industrijskih izdelkov. Zadovoljive ureditve meznega vprašanja si je težko zamisliti brez temeljite ureditve cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Zato je zadnji čas, da se preneha z izdajanjem polovičarskih odredb, ki več škodujejo nego koristijo ter da se vsa taka vprašanja rešujejo strokovnjaško ob sodelovanju onih,

ki se na taka vprašanja razumejo, zlasti pa, da se izdajajo novi zakoni in uredbe le v meri, ki jo naš administrativni aparat zmagaja, da v najkriticnejših časih ne odpove vse skupaj.

Sledilo je obširno poslovno poročilo glavnega tajnika

dr. Adolfa Golie.

Poslovno poročilo se obširno bavi z vprašanjem industrijskih surovin ter omenja zlasti razmeroma ugodno zaključena pogajanja z organizacijo italijanske tekstilne industrije v Benetkah radi izvršitve starih zaključkov za dobavo bombažne preje iz Italije kakor tudi za nove zaključke. Ako se bo izvršila dobava surovega bombaža in preje po zamišljenem načrtu, bo preskrba naše tekstilne industrije s surovinami vsaj za nekaj časa prilično zagotovljena, razen v prehodni dobi, dokler se ne izvrše že zaključene dobave surovin.

Nadalje se je poslovno poročilo bavilo z vprašanjem pomanjkanja surovin tudi v drugih strokah, zlasti v kemični, usnjarski industriji, industriji gumijastih izdelkov in mlinski industriji.

Kar se tiče napovedanih reform na splošno, naj se izvedejo le reforme, ki jih narekujejo dejanske potrebe našega gospodarstva in katerih praktična izvršitev je z ozirom na zmogljivost našega administrativnega aparata tudi možna.

Tudi v razdobju, na katero se nanaša to poslovno poročilo, je vladala na polju zunanje trgovinske politike precejšnja živahnost. V zvezi s tem se pripisuje precejšna važnost zasedanju nemško-jugoslovanskega gospodarskega odbora, ki se prične te dni v Dubrovniku. Važen predmet razprave na tem zasedanju bo verjetno tvorilo tudi vprašanje nove določitve tečaja klirinške marke. Zveza industriicev je sporočila na pristojna mesta svoje pomisleke proti morebitnemu večjemu zvišanju tečaja, ki ni niti v interesu naših izvoznikov, še manj pa v

interesu uvoznikov.

V lesni stroki je v zadnjem času nastopila precejšnja stagnacija. Italijanski trg v zadnjem času ni kazal večjega interesa za naš les. Medtem se je v Italiji ustanovila družba »Snile«, ki naj bo v bodoče izključno upravičena uvažati naš les. Temu dejstvu se bo treba prilagoditi ter bomo morali v okrilju Stalne delegacije lesnega gospodarstva razmišljati o potrebnih protukrepah.

Nadalje omenja poročilo uredbo o kontroli cen ter uredbo o kontroli zaloga blaga ter pripominja, da bi bila kontrola cen učinkovita le tedaj, ako bi obsegala vse življenjske potrebščine brez ozira na to, kdo in kje jih stavlja v promet. Zveza industriicev je opozorila pristojna mesta na vse nejasnosti in pomanjkljivosti, ki so se pojavile v praksi pri izvajanju omenjenih uredb.

Poročevalec je nato obravnaval davčna vprašanja ter omenil zlasti uredbo o načinu odmere pridobnine in družbenega davka zavezanecem, ki poslujejo v območju banovine Hrvatske in v ostalem območju države, katera se je na osnovi tozadevne akcije gospodarskih korporacij končno vendar le spremenila kolikor toliko zadovoljivo. Kar se tiče nove tarife skupnega davka na poslovni promet, poročevalec zlasti omenja neopravičeno razlikovanje med industrijskim in rokodelskim načinom proizvodnje. To razlikovanje pride do izraza v tem smislu, da se je v mnogih primerih določila za industrijske izdelke višja postavka, nego za istovrstne rokodelske izdelke. Ako se tako razlikovanje davčne obremenitve ne odpravi, se utegne pripetiti, da se bodo pridobila industrijska podjetja skušala preosnovati v obrtna podjetja, kar ni v interesu niti narodnega gospodarstva, niti v interesu državne fiskalne politike, na kar je Zveza industriicev opozorila finančnega ministristvo.

Važna pridobitev glede obremenitve industrije s samoupravnimi

davščinami je določba uredbe o proračunskih dvajajstih od dne 1. avgusta t. l., po kateri se na predmete, ki spadajo pod uredbo o pobirjanju draginje, ne smejo nalagati nobene nove samoupravne davščine. Spričo znatnega obsega predmetov, ki spadajo pod predpis o pobirjanju draginje, bo udarjanje samoupravnih davščin v bodoče v znatni meri omejeno.

Slednjič omenja poslovno poročilo pri obravnavanju davčnih vprašanj tudi potrebo o davčni odbitnosti izdatkov za kulturne in socialne namene. V tem pogledu se je Zveza industriicev obrnila na pristojna mesta, da se izda uredba z zakonsko močjo, s katero bi se priznala davčna prostost gradbenim in vzdrževalnim stroškom za vse zgradbe in naprave, ki so namenjene v navedene namene. Saj bi se s takimi napravami mnogo pripomoglo k vzgoji delavstva v konstruktivnem, nacionalnem in državotvornem duhu.

Na polju gospodarske zakonodaje se je poročilo dotaknilo zakona o elektrotehničnem gospodarstvu, ki je še vedno predmet proučevanja ter izraža nado, da bodo v končnem besedilu načrta črtane zlasti tiste določbe, ki posegajo v pridobljene pravice.

Nadalje omenja poročevalec nedavne spremembe uredbe o minimalnih mezdah. Dasi delavstvo v naših industrijskih podjetjih na splošno nima nižjih mezd nego so določene v novi uredbi, vendar utegnejo nastopiti nekatere težave glede mezd začetnikov, starih nad 18 let. Bati se je, da bodo pri previsoki minimalni mezdi taki začetniki težko prišli do zaposlitve, zato tudi iz socialnega vidika ne bi bilo koristno, ako bi ban določil minimalno mezdo preko višine nove osnovne mezde. Predvsem je pa važno, da se novi predpisi o minimalnih mezdah v vsej državi enotno izvajajo.

Končno se bavi poslovno poročilo s številnimi vpoklici delavcev na orožne vaje, kar je ponekod povzročilo občutne motnje pri obratovanju posameznih industrijskih podjetij ter izraža ponovno potrebo po jasnejši ureditvi pravice in dolžnosti službodajalcev in delojemalcev po ustreznih predpisih obrtnega zakona, zlasti še, ker naša judikatura v tem pogledu še ni povsem ustaljena.

Po odobritvi poslovnega poročila je sledila obširna debata ter je uprava sprejela še nekatere prav koristne predloge.

nost in jo bodo ohranila tudi v bodočem gospodarskem redu.

Adam Smith je bil po rodu škot iz kraja Kirkcaldy, kjer je bil rojen leta 1723. Izšolal se je za profesorja in kot tak je dobil tudi stolicu za retoriko na vseučilišču v Glasgowu. Nekaj časa je bil tudi v davčni službi. Umrli je v juliju l. 1790.

Smith se je bavil poleg čiste filozofije še posebno z vprašanji gospodarstva, predvsem narodnega gospodarstva. Ko je potoval po Franciji, se je seznanil tudi s Francois Quesnay-jem, ki je bil znan gospodarski pisatelj te dobe. Smith je utemeljitelj vede o politični ekonomiji. Njegova šola, to je gospodarsko gibanje, kateremu je položil temelje, se imenuje klasična šola (tudi liberalna in individualistična šola).

Pred nastankom klasične šole sta bila znana že dva gospodarska sistema: merkantilizem in fiziokratizem. Tema dvema sistemoma ne moremo pripisovati večjega znanstvenega pomena, čeprav predstavljata uvod v izgrajevanju vede o narodnem gospodarstvu. Pogledi in dognanja obeh teh šol so bolj krajevne značaja in brez večje znanstvene vrednosti.

Smith pa ni gledal na gospodarstvo kot na neki izoliran pojav, nego je videl v njem splošno gibanje, ki se ne vrši samo v mejah neke države, temveč tudi iz-

ven nje. V tem oziru je bil Adam Smith pravi kozmopolit. Spoznal in ugotovil je, kako tesno so povezana posamezna gospodarstva oziroma kakšna gospodarska odvisnost je med posameznimi državami.

Leta 1776. je izdal svojo znamenito studijo o narodnem gospodarstvu pod imenom: Razmotrivanje o bistvu in vzrokih bogastva narodov (An inquiry into the nature and causes of wealth of nations). V tem svojem znamenitem delu, ki še danes predstavlja klasično delo politične ekonomije, je razvil Adam Smith svoja globoka gledanja na narodno gospodarstvo. Dočim so, recimo, videli merkantilisti bogastvo naroda v množini zlata in srebra oziroma denarja, je Smith dokazal, da je denar samo menjalno sredstvo, ki ima lahko neko notranjo vrednost, lahko pa tudi ne. To vidimo zlasti danes, ko je notranja vrednost denarja prav minimalna. Smithu je denar le nekako olje, s katerim se maže gospodarsko kroženje dobrin (kolo cirkulacije). Prav tako mu nista važna za narodno blagostanje trgovinska ter plačilna bilanca, pač pa ugodna bilanca med proizvodnjo in potrošnjo. Pravi namreč, da je treba z vso silo pospeševati proizvodnjo, pa tudi poskrbeti, da se ti proizvodi trošijo. Mnogo se naj proizvede in prav tako mnogo

troši; kajti le tako se ustvarja v državi blagostanje.

Treba je tudi poskrbeti za čim večjo zaposlitev delovne sile, brez katere ni proizvodnje. Od zaposlitve delovne sile zavisi narodno blagostanje. Delo je vir bogastva!

Smith je bil dalje pristaš svobodne trgovine (free trade), to je trgovine, ki se naj razvija brez slehernih carin in drugih enakih omejitev. Po njegovem mnenju je treba sleherne carine odpraviti, kajti le v prostem in neoviranem trgovanju se lahko doseže gospodarsko ravnovesje. Dokazoval je, da se lahko razvije pri svobodnem trgovinskem sistemu posameznik kakor država do neke popolnosti v kaki gospodarski panogi in ta gospodarska popolnost ima za posledico krajevno in mednarodno (meddržavno) izmenjavo. Tako nastane nekaka mednarodna delitev dela, ki je temelj zunanje trgovine. V tem se sicer kaže Adam Smith kot angleški egoist, ker je hotel zagotoviti v okviru tega sistema evropsko tržišče za visoko razvito in na izvoz prikrojeno angleško industrijo.

Dalje pravi v tej zvezi, naj se država ne vmešava v gospodarska vprašanja in pusti posamezniku popolno svobodo v gospodarskem gibanju (individualizem). Svobodni nagibi posameznika so največja garancija za ugoden gospodarski uspeh oziroma za narodno

gospodarstvo. Smith pravi dalje, da skrbi posameznik, če skrbi za svojo korist, tudi za korist celote (za splošnost).

Prav tako zagovarja Smith načelo svobodne konkurence, to se pravi, zagovarja svobodno tekmovanje med različnimi gospodarskimi skupinami, seveda v kolikor to ne nasprotuje dobrim običajem. Takšno svobodno tekmovanje velja še danes, le da regulira država (kot zakonodajalec) to konkurenco v interesu skupnosti.

Adam Smith je načel številna gospodarska vprašanja, postavil je važna gospodarska načela in zlasti pokazal, da je gospodarstvo mednarodno in ne izoliran notranji pojav. Njegovo pojmovanje denarja pomeni preokret v zgodovini denarstva. Njegova gledanja na potrošno in proizvodno bilanco, na svobodno konkurenco in na svobodno trgovino pomenijo, čeprav imajo tudi svoje slabe strani, začetek številnih gospodarskih reform, s katerimi se naj bi dosegel ugoden gospodarski razvoj.

Danes lahko ugotovimo, da klasična šola kakor tudi Adam Smith, nista sicer postavila absolutnih resnic in pokazala one gospodarske poti, ki pelje h gospodarskemu ravnovesju, vendar pa so Smithove zasluge velikanske, ker je opozoril na številna in važna gospodarska dejstva, ki so in ostanejo prvine gospodarskega življenja.

Posojila mestnim občinam za aprovizacijo prebivalstva

Na konferenci v predsedništvu vlade zaradi prehrane prebivalstva je bil tudi stavljen predlog, da bi bile mestne občine glavni regulator za oskrbo prebivalstva z živil. Zelo verjetno je, da bo ta predlog tudi sprejet. V tem primeru bi dobile mestne občine tudi po posebnih pogojih posojila za nakup potrebnih živil.

Cene za kože

Hrvatski industrialci in trgovci s kožami so imeli v Zagrebu konferenco, na kateri so zahtevali, da se predpisi o trgovini s kožami, ki so bili izdani za banovino Hrvatsko, raztegnejo na vso državo ali pa ukinejo, ker je pod dvojnimi režimi vsako poslovanje nemogoče.

Sklenjeno je bilo nadalje, naj se cene surovi kože maksimirajo. Zahtevalo se je nadalje, da se odpravi dražbe zadržig in da veljajo za zadruge isti predpisi ko za trgovce.

Na konferenci se je nadalje zahtevalo, da se odpravi sedanjí sistem prošnji za dovolitve zvišanja cen. Te prošnje so morale vlagati najprej industrije, potem večji trgovci, nato detalisti, preden pa so bile prošnje rešene, so bile že vse neaktualne. Določil naj se le bruto zaslužek.

Verjetno je, da bo banska uprava v Zagrebu te predloge in zahteve tudi sprejela.

Berlin središče za mednarodni plačilni promet

Načrt nemškega gospodarskega ministra dr. Funka, da se v bodoče evropski plačilni promet opravlja po centralnem uradu v Berlinu, dobiva v zadnjem času konkretne oblike. Izvajanje tega načrta se izvršuje v polnem skladu z Italijo. Te dni je že bil dosežen sporazum z Rimom, da se v bodoče vsa plačila med Italijo na eni ter Nizozemsko, Belgijo, Norveško in Luksemburgom na drugi strani opravljajo po nemško-italijanskem kliringu. Pri tem ne igra nobene vloge, če gre za stare ali nove posle. Po italijanskem klirinskem računu v Berlinu se bodo plačevala poleg plačil za prejeta blago in za postranske stroške tudi plačila pomorskega prevoza med Italijo, Belgijo, Nizozemsko in Norveško ko tudi prevoza po letalih. Na ta način ne bo Italiji potrebno, da bi obračunavala z vsako teh držav posebej. Tudi z nekaterimi drugim državami so že bili doseženi podobni sporazumi. Tako se bodo vršila plačila med Jugoslavijo in Nizozemsko, med Švico in Nizozemsko ter med Finsko in Norveško čez Berlin. Tudi med Švedsko in Nizozemsko je že dogovorjeno, da se plačujejo plačila s posredovanjem Berlina. Enako je dogovorjeno tudi že med Dansko in Švedsko.

To pa velja samo za nove posle. V teku pa so še pogajanja s Švico in Madžarsko, da bi se dosegli podobni sporazumi. Multilateralne plačevanje se je torej že začelo in Berlin je res na tem, da postane središče mednarodnega plačilnega prometa.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 14. septembra objavlja: Uredbo o finansiranju banovine Hrvatske — Odločbo o otvoritvi novih gimnazij — Uredbo o oljnatem semenju in jedilnem olju — Pravilnik za izvrševanje uredbe o hmelju — Naredbo o olajšanju preskrbe mest z drvmi — Navodilo o sprejemanju dnevnih karjev na delo v resoru ministrstva za gradbo — Pojasnilo člena 11. pravilnika o izvrševanju uredbe o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev glede pravice trgovinskih pomočnikov

do legitimacije privatnih nameščencev — Odločbo o nabavi sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel — Odločbo o pripojitvi carinskega oddelka v Genterovih k carinarnici I. reda v Gornji Radgoni — Odločbo glede

roka za ležanje blaga, razstavljenega na Zagrebškem Zboru — Spremembo drugega odstavka člena 40. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami — Komentarso pojasnitev za št. 178 uvozne carinske tarife.

Maksimalne cene za moko v dravski banovini

Ban dr. Marko Natlačen je na podstavi člena 5., odstavka 3., ter člena 6. uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom in v skladu z navodili Urada za nadzorstvo cen izdal naslednjo odločbo:

1. Mlini, ki meljejo na merico (ujem), smejo mleti le: a) po tipih, predpisanih v členu 5., odstavka 1., uredbe o preskrbi prebivalstva s kruhom; b) 80% enotno, nepresejano moko.

2. Mlini, ki meljejo za račun proizvajalca na merico (ujem), morajo vračati proizvajalcu za 100 kg pšenice: a) pri mletju, navedenem pod 1. a): 10 kg bele moke, 60 kg krušne moke in 17 kg otrobov; b) pri mletju, navedenem pod 1.b): 72 kg enotne moke in 17 kg otrobov.

Ostanek moke in otrobov smejo obdržati mlini zase kot odškodnino za mletev (merico).

3. Mlini, ki meljejo pšenico za račun proizvajalca in ne jemljejo merice, smejo računati za mletev 100 kg pšenice 30 din.

4. V zvezi s cenami pšenice in mlevskih izdelkov v donavski banovini, prevoznimi stroški in normalnimi zaslužki v trgovini na veliko in malo sme veljati kilogram: a) franko mlin brez vreč in prometnega davka, a z všteto davščino pod 5. bele moke 7'65 din, krušne moke ali enotne, nepresejane moke 4 din, otrobov 2 din; b) franko železniška postaja veletrgovca v dravski banovini z všteto izposojnino za vreče in vštetim prometnim davkom, bele moke 8'40 (8'35) din, krušne moke ali enotne, nepresejane moke 4'55 (4'50) din, otrobov 2'25 din; c) v prodaji na drobno bele moke 9 din, krušne moke ali enotne, nepresejane moke 5 din, otrobov 2'50 din.

5. Skupni davek plačajo mlini, a ga zaračunajo odjemalcem na posebnem računu kot pribitek k ceni pod 4. a). Isto tako zaračunavajo mlini odjemalcem posebej vse efektivne stroške v zvezi s prodajo in prevozom moke do skladišča odjemalca, ki so jih dejansko plačali, kakor tudi izposojnino za posojene vreče.

Vendar vsi ti stroški ne smejo povečati cene moke na postaji odjemalca, trgovca na malo ali peka nad 8'35 din za belo in 4'50 din za krušno moko (to so cene pod 4. b — v oklepaju).

7. Prekrški člena 4. ter čl. 2. in 3. te uredbe se kaznujejo po členu 8. uredbe o kontroli cen.

8. Prekrški člena 1. te naredbe se kaznujejo po členu 11., odstavku 1., uredbe o preskrbi prebivalstva in vojske z moko.

9. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

10. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

11. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

12. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

13. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

14. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

15. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

16. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

17. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

18. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

19. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

20. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

Cene, ki so navedene pod 4. b) v oklepaju, so cene za mline, ki dostavljajo moko neposredno odjemalcem na drobno ali pekam.

5. Mlini v dravski banovini so dolžni prispevati, dokler bodo v veljavi te cene, od kilograma prodane moke po 10 par v banovinski sklad za aprovizacijo, ki se ustanovi pri kralj. banski upravi dravske banovine v svrhu podpiranja družin in oseb, katerih prehrana bi bila ogrožena.

Ta prispevek je všteti v prodajni ceni za mline, navedeni pod 4. a) in b) in se ne sme odjemalcem posebej zaračunavati.

Podrobnosti glede uprave in razpolaganja s tem skladom se bodo uredile s posebnim pravilnikom.

6. Skupni davek plačajo mlini, a ga zaračunajo odjemalcem na posebnem računu kot pribitek k ceni pod 4. a). Isto tako zaračunavajo mlini odjemalcem posebej vse efektivne stroške v zvezi s prodajo in prevozom moke do skladišča odjemalca, ki so jih dejansko plačali, kakor tudi izposojnino za posojene vreče.

Vendar vsi ti stroški ne smejo povečati cene moke na postaji odjemalca, trgovca na malo ali peka nad 8'35 din za belo in 4'50 din za krušno moko (to so cene pod 4. b — v oklepaju).

7. Prekrški člena 4. ter čl. 2. in 3. te uredbe se kaznujejo po členu 8. uredbe o kontroli cen.

8. Prekrški člena 1. te naredbe se kaznujejo po členu 11., odstavku 1., uredbe o preskrbi prebivalstva in vojske z moko.

9. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

10. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

11. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

12. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

13. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

14. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

15. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

16. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

17. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

18. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

19. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

20. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

21. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

22. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

23. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

24. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

25. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

26. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

27. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

28. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

29. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

30. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

31. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

32. Z dnem objave te naredbe izgube veljavo vse splošne in posebne odobritve cen mlevskim izdelkom.

Doma in po svetu

Kralj Peter je v spremstvu kneževica Aleksandra in šefa gen. št. ba kot svojega guvernerja gen. Kostića napravil dvodnevno potovanje v Raško, ki je bila prvo središče svobodne srbske države. Tu si je ogledal spomenike iz dobe Nemanjićev. Kamor je prišel, ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo.

Za rojstni dan kralja Petra so izdali kr. namestniki obsežno amnestijo.

Na Bled so prišli min. predsednik Dragiša Cvetković, zunanji minister dr. Cincar-Marković in vojni minister gen. Nedić. Zunanji in vojni minister sta se sestala takoj po prihodu zunanjega ministra. Minister dr. Cincar-Marković ostane še na Bledu, da prisostvuje svečani izročitvi poverilnih listin novega francoskega poslanika Man-grasa, ki je tudi že prišel na Bled.

Seja vodstva KDK je bila v petek v Zagrebu. HSS sta na seji zastopala podpredsednik inž. Košutić in gl. tajnik dr. Krnjević, SDS pa predsednik Vilder in gl. tajnik Kosa-nović. Razpravljali so predvsem o seji glavnega odbora SDS v Beogradu in zlasti o resoluciji za ustanovitev splošnega narodnega gibanja ne glede na politične stranke. V zvezi s tem se je razpravljalo tudi o možnosti sestave koncentracijske vlade.

Dr. Rade Pribičević in tovariši so bili izključeni iz Samostojne demokratske stranke, ker so zahtevali, da se stranka nasloni na Sovjetsko Rusijo.

Znani srbski radikalni politik Milan Simonović, ki je bil večkrat minister ter tudi predsednik skupščine, je umrl v Beogradu.

Trg. minister dr. Andres odpotuje v petek k otvoritvi velesejma v Solun. Najbrže bo obiskal tudi Atene, kjer bo stopil v stik z grškimi političnimi in gospodarskimi delavci.

Dr. Andres je sprejel nemškega trg. atašaja dr. Kernbacha in imel z njim daljši razgovor.

Mariborske delavske strokovne zveze so na skupni konferenci sprejele resolucijo, da dovoli ban 50% zvišanje minimalnih mezd na podlagi nove uredbe, da se zniža cena enotnemu kruhu, da se ne dovolijo nobeno novo zvišanje cen in naj nastopi z vso odločnostjo proti spekulantom.

Volitve v pokrajinske uprave bolniškega sklada za državno prometno osebje bodo v ponedeljek v vsej državi. Postavljeni sta dve listi: lista jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev ter lista akcijskega odbora vseh združenj železničarskih strokovnih organizacij.

V Splitu se je začela nemško-jugoslovanska železniška konferenca, ki naj določi novo tarifo za prevoz našega blaga v Nemčijo in obratno. Nova tarifa bo tudi dopuščala direktno odpremo blaga neposredno na naslovljenca. Konferenca bo trajala do 26. septembra. Na konferenci so zastopane tudi češko-moravske in slovaške železnice.

Hrvatske oblasti so zaplenile nekaj vagonov žita, ki je šlo iz Vojvodine v Slovenijo. Enako presečenje vzbuja tudi vest, da je prepovedano iz Zagreba in Hrvatske pošiljati kože, dokler ne bodo določene maksimalne cene za kože. Že prej pa je povzročila močan odpor prepoved pošiljanja drv v Vojvodino. Ni čuda, če je gospodarski svet v Vojvodini proti takim prepovedim, ki so v očitnem nasprotju z osnovno določbo sporazuma, da je Jugoslavija enotno gospodarsko ozemlje, odločno protestirala.

Mesto Subotica potrebuje za prehrano prebivalstva do prihodnje zetje 1300 vagonov moke. Mestno poglavarstvo zahteva, da Prizad ne izvozi iz Subotice moke, dokler ni občina kupila vseh potrebnih 1300 vagonov.

Italijanski listi ogorčeno zavračajo vesti, da bi silili osištca misliti uporabo plinov.

Gostilničarska pivovarna v Laškem je že močno povečala svojo proizvodnjo, da izkazuje računski zaključek z dne 30. septembra že 22.850 din čistega dobička.

Kraljica Helena se je na poti iz Italije v Romunijo peljala v petek skozi Ljubljano.

Bivši kralj Karol je na poti v Lisbono prispel v Madrid. Portugalska vlada je že dovolila kralju Karolu bivanje na Portugalskem.

Romunska vlada je sklenila, da uvede racionaliranje kruha, mesa, petroleja in mila.

Prvi nemški izseljenci iz Bukovine ter Besarabije so že prišli v Jugoslavijo. Vseh teh izseljencev je okoli 125.000. Vsi ti izseljenci bodo naseljeni v Nemčiji, kjer bodo dobili zemljo, če so kmetovalci. Profesionalisti pa bodo zaposleni primerno njih poklicem.

Angleški radio je poročal, da je v petek neki nemški strmoglavec vrget pet bomb na kraljevo palačo v Londonu. Kralj in kraljica sta bila v palači oz. zaklonišču palače. Ostala sta neranjena. Pač pa so bili ranjeni trije dvorski nameščenci, ki so bili v bližini dvorske kapele, na katero je padla ena bomba. Kralj in kraljica sta po bombnem napadu najprej obiskala dvorno kapelo, nato pa londonske okraje, ki so bili poškodovani od zadnjega bombardiranja. V odgovoru na čestitko vojne kabineta, ker se mu ni nič zgodilo, je kralj odgovoril, da je sedaj tudi sam izkusil to, kar drugi Angleži in da ga bo to samo utrdilo v njegovi odločnosti za odpor.

General Weygand je dal po vesti »United Press« ostavko, ker se ne more strinjati s pravcem bodoče francoske politike.

Trije francoski parniki, ki so vozili demobilizirane francoske vojaške iz Sirije v Francijo, so zašli v italijansko minksko polja ter sta dve ladi potopili. Upajo, da se je večina vojakov vendarle rešila.

V uradnih ameriških krogih se govori, da je Nemčija pripravila za vpad v Anglijo 3.000.000 vojakov, poleg tega pa še 300.000 vojakov na Norveškem.

Agencija Havas se je preselila v Pariz, kjer je popolnoma pod nemško kontrolo, kakor so pod to kontrolo tudi vse kratkovalovne francoske postaje, ki so začele oddajati programe za francoske kolonije.

Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da imajo sedaj Združene države Sev. Amerike največjo, najmočnejšo in najučinkovitejšo vojno mornarico na svetu.

Neka italijanska vojna ladja je ustavila turški 2600 tonski parnik »Sakaria« ter ga odvedla na do-dekaneški otok Leros. Turško zunanje ministrstvo je zaradi tega takoj protestiralo in zahtevalo, da se takoj izpusti parnik s tovorom vred.

Smadnisična je zletela v zrak v mestu Kennville v U.S.A. Nad 50 delavcev je bilo ubitih, škoda pa se ceni na 17 milijonov dolarjev. Policija, ki je preprečena, da gre za sabotažo, je uvedla zelo strogo preiskavo.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pero, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Vsak ne more v Zdravilišče ali vsak mora paziti na zdravje in doma piti vsaj mesec dni našo najboljšo prirodno mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna za mnoge bolezni srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, razne katere in čiščenje krvi ter normalizira delovanje notranjih žlez in živcev

o n o z r d e č i m i s r c i l